

de, kar je pri nas 31. decembra vsakega leta, da o prihodkih in stroških občine in njenih narodov predložiti občinskemu odboru, da ga pregleda in potrdi. Danes imamo že mesec julij, naš župan še tega ni storil. Za pregledovanje računov so bili izvoljeni 4 odborniki, pa občinske račune sta ravno dva pregledala, druga pa še baje zato nista vedela. Slišali smo praviti, da je naš župan svojemu tajniku kupil uradno obleko za občinske denarje, brez da bi občinski odbor zato vedel. Mi tukajšni davkoplačevalci vemo, da si naš župan tudi vsako pot visoko poračun, kakor pot na bližnji vojaški nabor 3 krone, pot na stavbene ogled 6 kron, če ravno ni pot dolga. Ljubi „Štajerca“, povej nam ali mu je to dovoljeno, ko ima on letne plače 150 kron? Ima še več stvari, kar ni prav, to objaviti te bomo, ljubi „Štajerca“, drugokrat prosili, da sedaj te prosimo razjasni nam to zakar smo te prosili davkoplačevalci iz okolice Mozirске. Opomba uredništva. Ali ni nobenega občinskega odbora, ki bi župana na postave opozoril? Drugače se združite davkoplačevalci in napravite pritožbo. Mi Vam bomo radi pomagali. Kajti pravica je na Vaši strani!

Kolobje. Prav veselo je bilo na kvaterno nedeljo, ko je imel naš župnik zopet nove kmetijske litanije za farane. Res kar razveseliti se mora, kdor je mogel poslušati. Menda je zato tako dobro znal klavsat, ker je bila kuharica v cerkvi, da je ališala, kako znajo „zate“ povedati. Moral je tako zvesto si namišljavati, da je kaj. Čenčaril je tudi, da so venci v cerkvi nepotrebni in grdi; ja, je pa že dobro. So pa lepši pajčolani, v katerih so zagriene podobne in tisti zlati bronci, katerega je tako na debelo, da bi se lahko celi farof prevlekel z njim. Res lep kišč za Marijino cerkev. Ker je neka ženska kupila za sedem goldinarjev vence, in jih darovala v cerkev za božjo čast, toda župnik je spovedal: dol z njimi, češ da ni vprašala, če sme darovati. Ja vraga, ali če je kakšno drugo darovanje ali tudi moramo vprašati če sme dati? Ker župniku ni po volji da bi kaj družega prinesel nego denar, ker se za denar tudi Joža lahko kaj kupi. Dragi župnik Kostonjavec, pomislite predno rečete! Sicer se imamo gradiva dovolj; ker smo mislili da bodele boljše smo še malo pozabili, pa zdaj je že pretesno in se bode moralo zopet pisati.

St. Peter na Medv. selu. Gotovo Te bo zanimalo, dragi „Štajerca“, če ti porek nekaj o Gomilškovih „Marijinih devicah“ in mladeničih. Te pobožne device in fantiči se včasih obnašajo tako vzorno, da je res škandal. Tako je naprimer neka „Marijina devica“ ob priliki jubilejne procesije na Sladko goro domov grede kmalu svoj parček našla in ker jo bilo vroče, sta se šla v gošo pod smreke hladiti. Gospod Gomilšek, pasite svoje ovčice bolje, zlasti „Marijine hčerke“, da ne bodo delale sramoto fari in krstni knjigi. Gledite torej, da bodele ob priliki procesij, ko gremo za dež prosit, oznanjevali besedo božjo in pončevali take device in zabavljabe proti fantom, ki se obnašajo dostojno. Izrazili ste se zadnjič na Ložnem, da so smrkolini, da nimajo brk. Bog pomagaj! Ste pač pametni! Kaj pa da take viditi, ali imate Vi brke? — Torej? Ker je slučaj nanesel, da imamo sedaj grozno sušo, vrača krivdo na fante, ki se povsod in vedno spoštljivo obnašajo. No če bi po tem sodili, bi pač lahko drugače rekli. Glejte samo one mladenke in mladeniče Vaše kompanije, ki so na dan sv. birne in na dan Petra in Pavla kljub Vašej prepovedi prvi bili na plesišču. Sicer pa ples ni pogubljiv, seveda za pametne dostojne ljudi. Za take kakor so fanti in dekleta Vašega bataljona ni, ker ne poznajo mere. Saj ste gotovo videli, kako so se sukale „Marijine device“ in kako so fiao poljubne delile; tako znajo le dobro izvežbani. V tej stroki so pač zaslužile, da bi jim podelili zlato kolajno.

Bistrica v Rožni dolini. Lepa hvala „Nemir“, za bedasto besedičenje v štev. 25. Malokedaj se je v Bistrici toliko smejala čez troje prisomerje, napolnjene z neresnicami in lažmi. Le tako naprej „S-Mir“, kajti s takim zavijanjem nam le pomagaš in mi pridemo do smeha. Naj-smešnejša je trditev, da slovensko-klerikalni hujakači niso štrajk v tukajšni fabriki prizorili. Vsakdo, ki ima oči in ušesa, zamore pričati, da

v Bistrici še nikdar nismo toliko farjer videli, kakor pred in med štrajkom. In ali ni bil kaplan Tojnko glavni voditelj, ki je na mnogih shodih toliko neumnostno skvečal? Ta mladi kaplan je vendar v čast občinskih volitev dokazal, da mu je hujkarija več nego njegova duhovniška dolžnost. Pri boljsemu slovenskemu prebivalstvu je istotako zaupanje izgubil. Resnica je: 1. da je kaplan Tojnko na soboto, 11. aprila imel z volilnimi zadevami toliko opraviti, da je na verouk in spoved v Barentalu pozabil in da je na mesto ob 3. uri šele ob 7. uri tja prišel. — 2. Da v času od Velikonoči, 19. aprila do 21. junija, torej skozi 9 tednov v cerkvi sv. Mihaela niti ene Božje službe ni bilo, medtem ko bi se moral tam vsako tretjo nedeljo mašo brati. 3. Da je kaplan Tojnko, ko ga je neka ženska vprašala, zakaj ni maše, odgovoril: „Barentalski tokerji ne nučajo maše!“ 4. Da je ta kaplan 21. junija, ko je vendar zopet enkrat ob priliki žegnjenja v Barentalu mašo bral, pri poznejši veselici mežnarja na dva človeka, ki sta nemško govorila, nahajal in da je mežnar ta dva tudi resnično opsoval. — 5. Da imenovani kaplan, ki v sed svojega politikanstva nima časa za svojo duhovniško službo, ima vendar še toliko časa, da gre vsak dan iz Sreč v Batrico v neko znano krčmo. Zakaj? To žvižgajo že vrabci na strehi. Kjer je ljubka hčerka, prihajajo tudi gostje. Zamorca tudi „S-Mir“ ne bode opral in če porabi še toliko jesuvske žajfe. Kar se pa štrajka tiče, so vbogi delavci, ki so se pustili od klerikalnih sleparjev za nos voditi, le obžalovati. Lgubili so plače za 8000 kron. Kdo bode vlogom delavcem teh 8000 kron povrnil? Hujakači bi jo morali povrniti! Tako „voditelj“ Čebul iz Jesenic, stari očka Gostinčar iz „Iblane“ in njegov čedni sinko ter znani farški hujakači. To bi bilo prav! Ali ti ljudje delavce le v nesrečo spravijo, potem pa jih pustijo. Sramota!

Sv. Valpurga na Koroškem. Ljubi „Štajerca“! Dokler sem jaz še tam bil, prišel je župnik od visoke Bistrice k meni, da sem mu moral vsakokrat „Štajerca“ posoditi, da ga je čital. Tedaj sva bila še prijatelja. Ali sedaj, ko sem se preselil k sv. Valpurgi, me pa sovraži in istotako „Štajerca“. Prigodilo se je pa tako-le: Prideva z župnikom pri „Kraicbirtu“ skupaj. On mi plača $\frac{1}{4}$ l vina in me nagovarja, naj list „Štajerca“ pustim. In plača mi zopet $\frac{1}{4}$ l vina, naj ga ja zanesljivo pustim. Dejal sem župniku, da mi mora naročnino povrniti, potem ga more sam imeti. Misli sem si: saj „Štajerca“ lahko potem zopet naročim. Ali tega mož ni hotel storiti. Pač pa je pisal eno karto na upravnništvo, jaz pa lista nisem več dobil. — (Ako je to resnica, potem je župnik nekaj protipostavnega naredil, zakar se mora kaznovati. Uredništvo. — Pa še nekaj od sv. Valpurga! Sprevod na presvetega Rešnega telesa dan se je tako slabo vršil, da je bilo silno žalostno. Ni bilo ne streljanja, velike bandere so ostale vse v cerkvi, ker čerkmošter sam pripoveduje, da ne more plačevati, ker gre ves denar v črno malho. Sedaj pa ofra tudi več ne bomo dajali! Opazovalec.

Iz Škocijana. Dragi „Štajerca“! Ne zameri nam, da smo zopet primorani Te nadlegovati za prostor v tem cenjenem listu; s tem hočemo pokazati da nismo zaspanci in še nismo vrgli naše puške v koruzo. Na dan sv. Petra je imelo naše bralno društvo svoj veliki shod v Majarjove gostilni. Sicer se ne oziramo ne na levo ali desno, naj bi ti imeli svoje veselje kakor hočete; ali ker se pa ti črnuhi tak brihtno ogledujejo na postopanje nemških pevcev v Škocijani ali kakor jih „S-Mir“ pozdravi v zadnji št., „hajlovci“, in še več, kar naj bi pomenilo za gosp. voditelja nemških pevcev za njegov stan neprijetno. Mi pa očitamo pisatelju „Smira“, da je druge vse videl in slišal, kar naj bi „hajlovci“ menda delali gosp. župniku, (ker so žalibog bolani) največji nemir. Mi vsi iz srca radi privoščimo našemu gosp. župniku najbogatejše zdravje; to mu naj mili Bog povrni, ker se nibrigal kedaj (brez posebnega vzroka) v cerkvi za politiko, kakor sedajni njegov namestnik gosp. kapucinar, ki posebno v šoli uganja svojo jezo nad dečkami naprednih starišev, sklofutami, kakor ti „nemški butec“ i. t. d. No pisatelj „S-Mira“, na Majarjovega psa si pa čisto pozabil,

ta tuli cele noči, tak tuli da kteročas se zdrav človek ne more spati. Voditelj pevcev gleda na red, da se petje najbolj mogoče v gostilni izbi izvrši, nikdar pa zunaj. Mi našega gosp. voditelja v časti držimo za ves njegov trud, in poverimo Vam klerikalci, da si „neprijetna imena“ katerega imate v Mahorjevem koledarju aliko, za se ohranite in glejte, da ne bo imel kateri več stroškov po „cajtengah“ za voljo „častne izjave“, da postane med nami mir, to vam želimo.

Radiše. „Tončevemu Loizku“ se naznanja da g. Jožef Pistožnik, cerkvenik in gostilničar ni v nikaki zvezi z dopisom v št. 26 „Štajerca“ — Uredništvo.

Leoben dne 57. Slavno uredništvo „Štajerca“ v Ptuj! Naznanjam da je bil danes dopoldne ob 9. uri ljudski shod zavoljo podražjenja pive; čeprav je slabo vreme malo motilo, pa je vse eno prišlo blizo 1000 ljudi skupaj, da so protestirali zavoljo draginje pive in sklenili, ne pive piti, dokler ne znižajo zopet ceno, kakor je bila poprej.

„Meje oblasti duhovništva v državi določajo dolžnosti, ki jih je predpisal Kristus svojim apostolom. Kdor na tem dvomi, je nevernik. Nerazumljivo je trditi, da imajo nasledniki apostolov več pravice in oblasti, kakor apostoli sami. Kako je rekel Kristus? „Moje kraljestvo ni od tega sveta; ako bi bilo od tega sveta; bi se moji služabniki zanj bojevali.“ — Oni (politikujoči duhovni) delajo torej proti izreku Kristovem, vplivajo tedaj nekrščansko“.

Cesar Jožef II. l. 1782.

Novice.

Kje je gospodarska moč? Avstrija je podobna copernikskemu kotlju, v katerem kuha grozovita mešanica najrazličnejših snovi. Le poglejmo razliko med lenim dalmatinskim „seljakom“, podobnim živali, in rečimo češkim fabriškim delavcem. Ali pa razliko med izkoriščanim, dušno ubitim gališkim Poljakom in rečimo zgoraj-štajerskim kmetom. To je kot noč in dan. In vse te različne narodnosti so združene v eni državi. Vsak pametni človek mora priznati, da mora biti jezik enega naroda vodilen v državi. Kako smešno je n. p. v državni zbornici, ako prične prvi poslanec nemško, drugi češko, tretji poljsko, četrti rusinsko, peti srbsko, šesti hrvatsko, sedmi rusko, osmi slovensko, deveti italijansko in deseti morda še rumunsko govoriti. Koliko časa in denarja se na ta način potroti! Eden teh desetih jezikov mora biti vodilen. Kateri naj bode to? Na vsak način nemški! Seveda bodejo prvaki takoj zakričali: glejte ga „nemčurja“. Ali to nič ne del! Prvič je nemščina jezik največjega naroda na Avstrijskem, ako se vzame vsak narod za-se. Drugič je nemščina svetovni jezik, ki konkurira danes lahko z angleškim in francoskim jezikom. Tretjič je bila Avstrija v svojih začetkih nemška, — nemški Habsburžani so jo ustanovili in jo vladajo še danes. Nemštvo je torej na vsak način najznamenitejši steber državi in to v kulturnem kakor gospodarskem oziru. Zlasti zadnje je važno. Ako bi se avstrijski narodi sešli k posvetovanju glede vodstva v državi, povprašati bi se morali v prvi vrsti: kje je največja gospodarska moč, kateri narod avstrijski plačuje največ davka? Na to zanimivo vprašanje bi dobili sledeči odgovor. Nemško prebivalstvo na Avstrijskem plačuje nekaj čez 1.128 milijonov kron na leto. Vsi nemški narodi skupaj pa plačujejo samo okroglo 444 milijonov kron, torej niti polovico tega, kar plačujejo Nemci. Na glavo vsacega Nemca odpade letnega davka 395 kron, na glavo vsacega nemškega prebivalca pa samo 25 K. To so resnične številke! Mi jih nismo napisali, da bi izrazili morda kakšno sovraštvo proti nemškemu narodu. Nemci so nam ravno v vsakem oziru naprej! Zato pa se morajo manjši narodi nanje naslanjati, da pridejo i oni v boljše bodočnost!

Eljen Košut! Listi poročajo, da je madžarska vlada znanemu kranjskemu listu „Simpli-

zanimu" odteguila poštni debit. Temu vrlenu listu se je torej to zgodilo kakor „Štajercu“. Polagoma se sploh noben pošteni list ne bode smel pošiljati več na Ogrsko. Kajti veleizdajalci, ministri sepleari in cigani na Madžaronskem se pač resnice bojijo!

Babjeverje . . . Poneumjenim ljudem je težko kaj pametnega povedati. In ravno klerikalna duhovščina, ki živi med ljudstvom in bi morala torej v prvi vrsti delati za ljudsko izobrazbo, goji in razširja najbedastejše babjeverje. Tako smo prišli tako daleč, da nekateri ljudje bolj na copernice nego na svetnike verujejo . . . Ali to babjeverje, ki ga širijo gotovi breznačajni gospodje, se obrača semtertja proti njim samim. Dokaz temu dogodki, ki se pojavljajo vsled zadnje suše. Res, letošnja suša je nekaj groznega in ljudstvo pričakuje dež kakor odrešenje. Vroče moli ljudstvo k večnemu Bogu, da bi mu dež poslal in rešil polja ter njive in gorice. Ali ljudje gredo tudi k duhovnikom, zberejo nekaj denarja skupaj in mu ga prinesejo ter prosijo, da naj bere mašo ali napravi procesijo za dež. In duhovnik? Kaj pravi duhovnik, ki bi moral vendar z ljudstvom čutiti in trpeti in za ljudsko srečo moliti, pa čeprav brez plačila? Iz rogaškega okraja se nam poroča, da je zaklinal neki duhovnik kmetom, ki so mu prinesli 8 kron, da bi za dež molil: „Za 8 kron ne bode veliko dežja“. . . In v ptujski okolici neki župnik niti s 14 kronami ni bil zadovoljen, temveč je rekel: „Za 7 forintov bo malo dežja“. . . Bog se usmili! Suša in farska malha sta si zelo podobni, obe sta brez usmiljenja . . . Taki dogodki pa še utrdijo v srcih neizobraženega ljudstva babjeverje. Tako ni čuda, da ljudstvo splošno govori: farji so krivi suše. In še huje! V bližini mesta Ptujana obupani kmetje celo razbili križ in ga vrgli v vodo. Taki grozni zločini so plod babjeverja. Tisti, ki so krivi, naj si potrkajo na prsa!

Suša! Vedno žalostnejše novice nam prihajajo od vseh strani spodnje Štajerske in Koroške, — letinja bo slaba, čeprav je v začetku tako lepo kazalo. Huda vročina brez dežja je škodovala na njivah, kakor na poljih in goricah. Napredni poslanci so to tudi že uvideli. V seji z dne 3. julija so vložili napredni poslanci Marckhl, Nagele, Waldner in tovariši predlog, v katerem so vlado opozarjali, da se nahajajo nekateri deli Koroške, spodnje in zgornje Štajerske vsled suše v veliki bedi. Ti poslanci so zahtevali od vlade, da se poduči takoj glede pomankanja krme in splošnega slabega gospodarstvenega stanja v teh deželah, da vpripori v ta namen s strokovnjaki primerno posvetovanje in uredi takoj vse potrebne korake, da se ljudstvu pomaga. Tako je prav! Napredni poslanci so storiili s tem svojo dolžnost in ako vlada ni slepa in gluha, morala bode kaj ukreniti. Zanimivo pa je, da so takoj za naprednimi poslanci pripadljivi tudi hofrat Ploj in njegovi prijateljski. Prav je, da se i prvaški poslanci brigajo za bedo ljudstvo, saj so ravno oni izvoljeni v najbolj po suši prizadetih pokrajinah. Ali — zakaj ti gospodje ne storijo tega pravočasno? Zakaj čakajo vedno šele na nastop naprednih poslancev? Zdi se nam, da pustijo prvaki napredne poslance delati in kadar ti s svojim delom kaj dosežejo, takrat pa pridejo Ploj & compagnia bella ter vpijejo, da so oni to storili. Vbogo ljudstvo, kakšne politične klatoviteze si se izvolilo!

Draginja postaja vedno hujša. Zdaj se je zopet moka podražila. Ravno tako riž. Moka velja danes štev. 0 kron 38-70, štev. 7 pa kron 34 — od mlina. Zdaj pa kupuj, ako hočeš kruha jesti! Živinske cene pa so grozovito padle. Salata velja 16 h ena glavica. Suša je vse pokončala. V nekaterih krajih je tudi že toča divjala. Vlada, ne pozabi vbogega ljudstva!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Konec „narodne štacune“ Mahorič in Seligo v Ptuj. Kar so ljudje že dalje časa pričakovali, to se je zdaj zgodilo. Znana prvaška štacuna Mahorič & Seligo nasproti pošte so sodnijsko zapečatili, dolga je več kot premoženja, konec je prišel . . . Mi gotovo nismo tiati, ki bi temu ali onemu trgovcu kakor obrtniku privoščili nesrečo. Kajti v današnjih časih je treba veliko zmožnosti in truda, da se človek obdrži na površju in da ne propade. Ali konkurz te prvaške

firme moramo malo obširneje pojasniti, ker je zelo značilen. S kako ameriansko reklamo je prišla ta firma delovati. Vsako nedeljo je vso mesto obsejala z rumenimi in rdečimi listki, po katerih se je ljudem pravilo, da imata Mahorič & Seligo najboljše in najcenejše blago. V okolici mesta je bil tak listek na vsakem zidovju, na vsaki brzjavni štangi, na vsakem znamenju, na vsaki avinjski štali. Že ta zdovsko-amerianska reklama ni dišala ravno po realnosti. Prišlo je pa še huje! Kmete se je na vse mogoče načine lovilo in trgalo in suvalo v to prodajalnico. Vaakdo ve, da niso hoteli kmetje več mimo pošte iti, ker so se bali, da se jih tam napade. To postopanje ni bilo več trgovsko, marveč podobno je bilo — šintarskemu poslu. Trgovci, ki potrebujejo tako nasilnih sredstev, pač ne more stati na solidni realni podlagi. Mahorič & Seligo pa sta tudi od začetka sem izrabljala „narodno politiko“ za svojo prodajalno. Težko je sicer razumeti, kaj imajo manufakturni „restelci“ z narodnjaštvom skupnega. Ali v zmišlu brutalnega gesla: „Svoji k svojim“ je delovala ta „narodna štacuna“ vedno. Prvaški listi so jo priporočali, na prvaških shodih se je zanjo kričalo in s tem, da sta Mahorič in Seligo postala Nemce-žrci, s tem, da sta skakala kakor mala petelina v naprednjake, sta si tudi sama skopala svoj trgovski grob. Morda je tudi zasebno življenje teh mladih trgovcev zahtevalo prevelikih stroškov, — to nam ni mar. Morda tudi nista bila popolnoma zmožna za vodstvo večje trgovine. Morda sta se tudi preveč zanašala na tiste prvaške voditelje, ki sicer vse obljubujejo, pa nič ne storijo, — to je vse skrivno na konkurzu. Ali glavno je to, da ljudstvo več ne zaupa v prvaško gospodarstvo. Kadar sliši kmet „Svoji k svojim“, takrat že ve, da se hoče njegove žepce pod narodnjaško firmo izprazniti. Vse „narodne štacune“ brez izjeme so vodile in še vodijo kmete za nos, vse prodajajo najslabše blago za najvišje cene. Slovenaki kmet pa naj nosi zaradi prazne puhle besele o slovenskem narodnjaštvu svoj denar tem ljudem. Ne, tega ne stori kmet več, tega delati se je naveličal za druge ne gre več po kostanj v ogenj. Laž, ki tiči v tem prvaštvu, je umorila trgovino Havelka & Lončarič, ta laž pa je zadavila tudi Mahorič & Seligo. S tem je ta stvar končana!

Sv. Lovrenc v slov. gar. je po širni domovini zaslovel, — čeprav ne po najboljši strani. Zaslovel je kot občine, katere javno gospodarstvo je tako zanemarjeno, da si zamore župan iz občinske blaginje jemati denarja kolikor hoče, brez da bi bil kaznovan, da se zasači župana pri temu nepoštenemu ravnanju, da ima pa mož železno čelo in ne odstopi, čeprav bi sedel danes v zaporu, ko bi ne imel okrajni zastop z njim usmiljenja . . . Takšna je slava sv. Lovrenca in nam se le smilijo občani, katerih pošteno ime trpi vsled tega, in veteranci, ki imajo tako umazanega načelnika. Vse, kar smo o famoznemu županu Horvatu pisali, je seveda od pitice resnično. Mož se tudi niti z mezinem ne upa ganiti, da bi nas tožil. Raje se zateče v uredništvo zloglasnega mariborskega „Fihposa“. In „Fihpos“ igra prav rad vlogo zaščitnikov takih ljudi, ki spadajo v zapor. Zadnji „Fihpos“ jamra, češ da ni prav, človeka napadati, ki je škodo poravnal itd. Ta je pa lepa! Morda bi bilo prav, da se Horvata imenuje za častnega občana, ker je tuji javni denar za-se porabljal? Lumparija se je zgodila in čeprav je ostal Horvat vsled milosti g. Ormiga brez kazni, mora vendar kot človek z umazanimi rokami odstopiti. In dokler ne bode odstopil, toliko časa ne bo miru! Razumete, črni gospodje? Mi vemo, da je imel Horvat vse občinsko gospodarstvo s blagajno vred v svoji roki. Občinski blagajnik je neka revna duša, ki ne zna ne pisati ne čitati. Občinske knjige v svoji hiši niti videl ni. Tak „kasir“ na papirju je nepotreben. Ta naj ostane na svojem gruntu, kajti kot kmet ima itak dovolj dela. Blagajniške posle pa naj pusti razumnim ljudem. Zdi se nam, da je bil celi občinski odbor malo sokriv. Po vsaki seji je napojil Horvat „občinske očete“ s kuhanim vinom, da so možakarji vse pozabili in nepoštenemu možu vse prikimali ter vse zanpali. To pač ne gre! Torej zopet pravimo: Horvat, ti imaš umazane roke, odstopi od vseh častnih poslov, ker jih nisi

vreden! Odstopi, dokler je čas, kajti drugače izvedela bode javnost še marsikaj o tvoji osebi. Odstopi!

Kaplan Melhijor Zorko v Cirkevcih dirja vedno naprej in razlaja svoj strup po predah mariborskega „Fihposa“. Vse je seveda nesramno laž, kar čreka to človeče, ki je pozabilo na čast svojega stanu in ki ima manire, kakor se jih more ravno le v družbi svojega psa naučiti. Pošteni človek se seveda ne bode razburjal zaradi tega kaplana. Melhijor, govori resnico! Nesramnost je, da si predrzne ta človek, očiti drugim prestano kazni. Saj je bil Sorko že sam kaznovan in sicer večkrat, ker je kot duhovnik obrekoval in ljudi k napadu hujkal. In kaj je s „konzumom“ v Leskem? Ali ni bila tam največja goljufija? Sorko pometaj pred svojim pragom. Ako pa ne bode molčal, prikrbeli ti bodedo mi „špekamro“!

Napredna zmaga. Pretekli ponedeljek so vršile občinske volitve v Leskovcu v Halozah. Izvoljenih je bilo 4 klerikalcev in 8 naprednjakov. Izvoljeni so: v I. razredu gg. Blaž in Johan Vindiš, Jos. Potočnik in Janez Grabar; v II. razredu gg. Jos. Kmetec, Miha Kozel, Anton Potočnik in Tomaž Kmetec; v III. razredu pa gg. Jos. Vindiš ter Jos. Drevenšek. Čast zavrnim volilem!

Iz Leskovca nam poroča šaljivi prijatelj: — Čujem da sta napisala klerikalca Tonček in Jožek v Jurški doma na Globanah to-le pismo uredništvu „Štajerca“: — Dragi gospod redakter! Naše občinske volitve so bile prve tajne v ptujakem okraju. Mislim sem, da bom še danes rihtar. V ponedeljek zelo rano zjutraj sem butal in šel iz spodnjega kraja proti Leskovcu, tako da se je zemlja tresla. Mislim sem, da se me ljudje strašno bojijo, vzela sekira na ramo, da se bi butanje bolj ališalo. Ti Tonček pa se še malo zabavaj z mojo ženo in pridi eno uro pred volitvijo za menoj ter butaj fejšat proti Leskovcu, na Leskovcu pa prav hudo glej. Tako bodo mislili, da mora eden od naju dveh rihtar postati. Vidiš Tonček, če postanem jaz rihtar, je tako, kakor da bi ti bil; in če bi ti rihtar bil, bode itak tudi moja žena rihtarica; saj sta si zelo dobra. — No, volitev je tajna in, g. redakter, volila sta, da nama je vroče postalo. Bil sem izvoljen že v 3. razredu za namestnika. Zašel sem Boga moliti, Tončka in fajmoštra prositi: Podelite nam blagoslov, „erzacman“ sem že, kdaj pa bom „ausus“! V II. razredu postali smo „šusi“ trije klerikalci in eden odbornik napredne stranke. V I. razredu propali smo vsi; izvolili so se štirje pošteni možje, 3 naprednjaki in 1 liberalci. Kakor sem sprevdel je bolje z naprednjaki držati, liberalce spostovati in klerikalce nagnati. Tako je volitev pravilno sklenjena in zdaj uvidem, da ne bo Tonček ne jaz rihtar; tudi moja žena ne bo rihtarica, če se prav lepo smeji. G. redakter, ališal sem, da Vi vašo stranko dobro podučujete in da znate skrivne žegne deliti. Mi trije pristopimo k vam in privoščite nam eno dobro vejačo pameti. Ne grozite nam s pasjim bičem, ker tepeni smo bili že v konzumski zadrugi, kjer se je kradlo in cukr jedlo in jemalo kavo, salame, sir in ričet na konzumске dolgove. Postali smo takrat jako debeli in rastli so tudi veliki dolgovi. Morali smo se konzuma znebiti, ker smo že skoraj zid pojedli. Zategadelj bi bilo dobro da postane klerikalci rihtar. ker ta stranka zna dobro, goljufati.

C. k. vojaško-veteransko društvo nadvojvoda Albrecht v Ptuj priredi dne 2. avgusta 1908 pod protektoratom g. c. in kr. majorja in komandanta E. Appel v ljudskem vrtu (Schweizerhaus) v Ptuj na dobro društveni blagajni veliko veselico, ki bode obenem slavnost ob priliki cesarjevega jubileja in 30 letnica okupacije Bozne ter Hercegovine. Pri tej veliki ljudski slavnosti se bodo nudile razne zabave. Vabijo se vsi prijatelji vojaških veterancev ter ljubi tovariši, ki so bili pri okupaciji Bozne in Hercegovine leta 1878. Ali vabijo se tudi oni tovariši, ki so bili leta 1878 asentirani. Tako se bodo zopet tovariši tega letnika in zlasti oni takratnega nadomestnega okraja št. 47 v Mariboru, ki so takrat aktivno služili, po 30 letih pozdravili. Upamo, da se stari vojaki te velike slavnosti v obilnem številu udeležijo.

Okrajni zbor požarnikov se je vrnil 28. p. m. v Spodnji Pulskavi. Pribitelo je

gače
sebi!
a še
lalih
mna
čast
jih
biti.
za-
col
tati
že
ker
du
n 2
ko,
leš
"1
se h.
a-
o-
v
on
na
i-
k
a

upno 180 pežarnikov iz okrajev Maribor in Bistrica. Zbor je vodil okrajni načelnik g. Može, ki je bil tudi zopet za načelnika. g. Schöna pa za namestnika izvoljen. G. Jos. Schöner se je izvolilo za njegove zaaluge za častnega načelnika. Domača požarna bramba je prav po svoje vaje izvršila.

Slavnemu župnijskemu uradu sv. Martina v Mariboru naznanjamo, da smo vrgli njegov nemščini, po jezuitsko skrupicani, "popravek" po 19 v koš. Ako mu to prav ni, nas pa naj opozori! Mi bomo črnim gospodom že postavili pogoje!

S petjem v smrt. Trgovska pomočnica Nudl in Moschitz v Mariboru sta 2. t. m. zjutraj napravila šalo in se vozila "pri treh bajerjih". Prepevala sta in se veselila, čoln pa se je pretrnil in obadva sta utonila.

Utonila sta pri kopanju v Savi pri Zidanem mostu čerljar Jos. Pakj in delavec Jchan Papež.

V Savinjo sunil je neki mladenič pri žalcu v šali svojega tovariša. Potem se je zbal, da bi utonil in je skočil za njim. Ali nesrečež je sam utonil, medtem ko so prvega rešili.

Umrli je preteklo nedeljo g. Aloiz Freund, hišni posestnik v Ptuj, v 80. letu svoje starosti. Pokojnik je bil splošno priljubljen, odkritostni in pošteno značaj. Svoj čas je bil posestnik v Zavrču. Cesar ga je odlikoval s srebrnim zaščitnim križom s krono. Bodi poštemu možu zemljica lahka!

Iz Koroškega.

Proti klerikalizmu je imel napredni velikovški poslanec g. Nagele v državni zbornici krašni govor, kateremu posnemamo sledeče: — "Kar je govoril poslanec Grafenauer ni ljudski glas, temveč plod politikujoče slovenske duhovščine in par advokator. To tudi ni produkt tega poslanca. Grafenauer je orglar in je vsled tega od duhovščine odvisen. Z njeno pomoč je bil potem denarja, pekle, nebes, priročnik in pridig izvoljen. On mora torej tukaj tako govoriti, kakor mu to njegovi črni gospodarji zapovedujejo. Velika množina koroških Slovencev misli danes vae drugače nego hujskajoči prvaški klerikalizem. Koroški Slovenci so miroljubni ljudje in hočejo s svojim nemškim sosedom v dobrem živeti. Dokaz temu je stoletno prijateljsko razmerje in sporazumljenje v vseh vprašanjih, ki se tičejo dobrega in slabega obeh narodov. Žal da se naše dobre sosedne in zaničevanja vredni način od slovenske duhovščine in profesionalni agitatorjev hujška. Ako sem rekel „slovenski klerikalizem“, potem leži naglas na besedi „klerikalizem“, kajti ta je, ki z vražjo silo na Koroškem napreduje in slov. narodna fraza služi le kot sredstvo za hujskanje. Dokaz temu, da so se zavzemali nemški klerikalni listi za Slovenca Grafenauerja, slovenski klerikalni listi pa za Nemca dr. Pupočca. To prvaško gibanje ima namen, ki hoče državo uničiti in deželo raztrgati. Grafenauer govori o solidarnosti med Judoslavlani, torej mu je cilj združitev s Kranjci, Hrvati, S-bi itd. To so tista stremeljenja, za katera je cesar škofoma Stadler in Strossmayer svojo nezadovoljnost izrazil. Ta južni panslavizem bi vzel delu Avstrije na Balkanu vso moč. Slo bi nam tako, kakor grofa Radetzky na Italijanskem. Sicer je pa dobro, da vemo, kam meri Grafenauer. Povedali bomo to volilcem in toliko zdrave pameti imajo naši ljudje, da se ne bodo hoteli združevati z Rusi, Srbi, Hrvati in Kranjci, temveč da ostanejo raje pri svojem sodeželanostem, s katerim so 15 stoletij dobro živeli. — Tako je govoril g. Nagele in prav je imel!

„S-Mir“ je bil od poslanca g. Nagele v državnem zboru pošteno za ušesa prijet. G. Nagele je dejal: „Opozorjam na pisavo lista hujskavec „Mira“. Da je zamogel ta list obrekovati, podal se je pod zaščito ljubljanskih porotnikov. Impertinenca tega lista tiči v tem, da se nikdar ne upa naravnost očitati, temveč da vedno le namigava. Mene so hoteli za tata in morilca napraviti. In kdo so izdajatelji tega revolverskega lista? To je neki velečastiti prošt in njegovi sotrudniki so slovenski duhovniki ter orglar Grafenauer. To, gospodje, so pošteni in politična družba, iz katerih strupene čaše jemlje Grafenauer, da omaže koroško deželo.“ —

Zlaj vsaj v državni zbornici v do, kakšni list je „S-Mir“.

Prvaški tat! Na deželni sodnji v Celovcu je bil te dni znani S. Carton p. d. Najekovec iz Slov. Plajberga zaradi tatvine obsojen na 3 mesece ječe. Ta Najekovec je bil had prvaški klerikalec in so ga črnhu tudi na vse strani varovali. Svoj čas je „Stajerc“ omenil, da se je pri temu čednemu kristjanu našlo celo zalogo ukradenih stvari. „S-Mir“ se je seveda takoj potegnul za tega pošteniaka in je kričal, da „Stajerc“ laže in da je Najekovec nedolžen kot novorojeno dete. Zlaj je ta „nedolžnost“ dokazana in s tremi meseci ječe poplačana. Radovedni smo, je-li bode „S-Mir“ svoje takratne laži nazaj vzel. Mislimo da ne, kajti ta farška cunjia računa itak le na tiste čitatelje, ki so tako neumni, da samo njega čitajo. Baje smrdi tudi v občini, ki je bila Najekovecova zaščitnica. Torej — tudi na Koroškem mrgoli prvaških tatov...

Vlak povozil je na progi Spital-Lendorf delavca J. Krauz. Nesrečnež, ki je bil takoj mrtev, je iz spodnjega Štajerskega doma.

Goljufija. Nekdo je osleparil firmo Madile & Co. v Celovcu za 4500 K. Zasledujejo sihtnega mojstra Schulze kot strilca.

Kača pičila je učenca Johan Sopeka v Prevalju. Roka je zelo otekla, ali otroka se bode rešilo.

Porotno sodišče v Celovcu je razpravljalo o požgu Posestnik A. Momci iz občine Strassburg je imel hlapca Ad. Kfarja, ki je gospodarsko posloje posestnika Gortona iz maščevanja zažgal. Škode je bilo za 39.600 K. Kfar je bil obsojen na 8 let težke ječe. — Zaradi ropa in zločina proti pravosti je bil obsojen brivski učenec Josef Spies na 3 leta ječe. — 1 leto ječe je dobil železničar Emil Richter iz Maria-Saala, ker je ponesveril 1.650 K. — Osvetniški uradnik A. Zak v Velikovem je ukradel pri pisanju testamenta hranilno knjigo za 2.414 K. Sidel bode 5 let v ječi.

Po svetu.

Velika rudarska nesreča se je zgodila v Jazowai na Ruskem. Doslej se je prineslo iz jame 228 mrtličov. Ali skupno je našlo smrt nad 400 rudarjev.

Požar. Na Gališkem je pogorela vas Poddubec. Pogorelo je 600 poslopij. 1000 oseb je brez strehe.

Iz črnega tabora. V Anconi je bil kaplan Angeloni v večnem prepiru s kanonikom Snigaliesi. Končno je vzel kaplan revolver in ustrel kanonika in sebe. Slo se je zaradi neke lepe deklinje.

Književnost in umetnost.

Deutsche und deutschfreundl. Gaststätten. Ta mali spis obsega seznam vseh onih gostiln, restavracij in kavarn na južnem Koroškem, spodnjem Štajerskem, Kranjskem, Primorskem, v Trstu in na dal-matinskem obrežju, ki se jih more nemškimi potnikom priporočati. Vsak gostilničar naj bi gledal, da pride v ta zapisnik, ki se ga dobi zastoj v tiskarni Joh. Heyn v Celovcu.

Gospodarske.

Kako bi lahko izkoriščali kobilice? Kakor smo v prejšnjih številkah že poročali, prikazale so se tudi letos po Krasu kobilice v veliki množini. Toliko je teh skokonogih živali, da so po nekaterih krajih vso travo snedle, napravile pa obenem tudi poljščini mnogo kvara. Celo na ttrah, ki se nahajajo blizu travnikov je precej škode. Poznam posestnike, katerim so lansko leto in letos vničili zasajene trte. Bolj visoko speljanih trt ne gledajo navadni »konji«, marveč neke druge zelene, ne-kake gobaste kobilice. Proti temu živalskemu rodu bo treba se bojevati na življenje in smrt. Ali naj gospodarimo mi po Krasu ali naj kobilice. Če gre tako naprej in se mi ne ganemo, gospodarile bodo poslednje, kajti zadnji dve leti se je ta nesreča tako pomnožila, da nam je še skoraj vse seno požrla. Kaj bo šele prihodnje leto, ker živali skoraj nič ne zatiramo! Kako naj ugonobimo te požeruhe? Najboljše bi bilo, če bi znašli kako kobilico kolero ali drugo kužno bolezen, ki bi morila kobilice. Za sedaj ne znamo še za tako sredstvo, zato si moramo na drug način pomagati. Nekateri mislijo, da bi se jih mastilo z brano, drugi hočejo tresti razne prah, ki kobilice razjedajo, tretji gonijo purane nad kobilice itd. Naše mnenje je, da bi bilo skoraj še najboljše, če bi jih mi kar lovili, bodisi z roko ali še boljše s pomočjo kake mrežice, s kakoršno se navadno lovijo metulji. To delo je sicer zamudno, toda najbolj

uspešno, kajti pod brano pride le malo kobilic, ravno tako se jih s pomočjo prahu malo vgonobi, a purani se velike množine kobilic prehitro nasitijo in ne morejo več. Seveda se mora pašnja puranov iz gospodarskega stališča najbolj priporočati, ker zamorimo z njimi škodljivce, obenem pa opitamo purane, ki se v jeseni jako drago prodajo. Če stane mlad puran 1½ krono, pridobimo lahko pri vsakem puranu do jeseni 4½ krone, kajti po 6 kron se lahko prodajo odrasle pišče. Kdor nakupi 100 pur, ima lahko 450 kron dobička in 100 pur sredenji kmet lahko preredi samo na svojem zemljišču. Seveda je treba puranom včasih tudi kaj drugega, ker samo od mesa niti človek ne mara živeti. Lahko se mu da zvečer nekoliko kuhanega krompirja, navadne solate ali kako drugo zelenjavo. Dasi priporočamo purane in kokoši za lov kobilic, vendar moramo skušati tudi sami krčiti število skokonogcev. Za to delo so najbolj sposobni otroci, ker so bolj urni od velikih ljudi in tudi se lažje pripogibajo. Vlovljene kobilice deti je še žive skozi majhno odprtino v zaprti koši ali zaprti vreči.

Ko sta koš ali vreča polna, zamorijo se kobilice najboljše na ta način, da se denejo v peči, kjer se je pekel prej kruh. Zamorjene kobilice, dajo izvršten gnoj, pa tudi kokošim najboljšo hrano. Še vedno se spominjam, da smo nabirali kot otroci kobilice za pičice in ti so jih rajši žrli kot meso. Toda če smo nalovili mnogo kobilic, ne moremo vseh naenkrat pokrmčiti, zato bi priporočali našim Kraševcem, da bi se lotili sušenja kobilic. Pozimi bi bile sušene kobilice izvršten dodatek navadni kurji piči in jaje, ki so meseca decembra in januarja jako drage, ne bi manjkalo. Popolnoma izkuhanu meso, ki se posuši in zmelje, plačujemo sedaj kot kurjo pičo približno po 20 vin. kg in tudi še dražje. Posušene kobilice so pa mnogo bolj redilne in so kot kurja piča gotovo še polovico toliko vredne. Zato priporočamo našim Kraševcem, naj izkoriščajo to nesrečo na ta način. Kobilice sušiti seveda ni prav lahka stvar, ker se rade prej usmrdijo in pokvarijo, nego so suhe. Najboljše bi se sušile v sušilnicah, kakoršne rabimo za sušenje sadja ali pa v pečeh, katerih se more vsilodne bube. Za silo pa se lahko uporabljajo tudi navadne krušne peči. Ko se kobilice v njih crejo, se ta seveda nekoliko osmradi, čim pa zakurimo vničev in peči, vniči ogenj popolnoma duh in znamenja po kobilicah. Sicer pa denemo lahko kobilice tudi na kako podlago, da se peč ne osuši. V peči se kobilice na pol osušijo, potem pa naj se nekoliko osolijo in na soncu, podobno smokvam ali češpam, popolnoma posušijo. Zmlete v prah se jako dobro ohranijo in pozimi dajejo izbornu pičo za kokoši in sploh vsu perutnino. Kmetovalci! Kobilic je letos toliko, da ni prav nič težavno za brzega dečka nabrati jih v enem dovu 20 do 50 kg. Uporabljajte naš nasvet in imeli boste dvojen dobiček: prihodnje leto več sena in pozimi mnogo jajc!

Kje je treba preščipavati trtno mladje? Pomnimo dobro: Mlado, še nerazvito trtno listje uporablja za razvoj redilne snovi, ki jih jemlje iz trte, staro, razvito trtno listje pa nabira in pretvarja redilne snovi (škrob, sladkor itd.) iz zraka. Razvitega listja ne smemo zato odstranjevati, ker bi pomenjalo to slabenje trte. Skrbeti pa moramo za to, da se ne razvija mlado listje, ki krade trti moč. Ko ima toraj trta dovolj listja, preščipnimo ji mladje, da se ne bo uporabljala trtna moč za nepotrebne mladice, marveč za napravo grozdja. Samo one mladice, ki jih prihodnje leto narežemo za zarod, naj se pustijo neprikrajšane, da se krepko razvijejo. Važno vprašanje nastane sedaj, ali naj se odstranijo, kje in kako novi zakotni poganki. Dokler so zakotni poganki še mladi, prikrajšajo naj se nad prvimi listom. Ako bi jih popolnoma odstranili poglano bi lahko oko na mladiki. Če smo pa pustili, da so se zakotni poganki bolj močno razvili in se je tudi mnogo listov na njih že dobro razraslo, potem ne smemo tako močno krajšati mladja, ker bi s takim delom odvzeli trti tudi razvite liste, za katere je uporabila ta mnogo svoje moči. Na močno razvitih pogankih je pustiti 2 do 3 liste več, nego na mladih. Seveda moramo gledati pri tem da ne nastane v vinogradu prevelika gošča. Vsi listi morajo priti na svetlo. V temi listi ne samo, da ne delujejo, marveč uporabljajo dostikrat celo živčev od onih listov, ki se nahajajo na svetlem. Čim bolj razdaljene so toraj trtne vrste, bolj dolgo mladje lahko pustimo trtam in manj ga preščipujemo.

Krompir „Matilde“. Ta krompir, ki je pri nas še novost, sadi se meseca julija in do konca jeseni že dozori. Z njim se more namreč nadomestiti pridelovanje pozne turščice, ki prouzroča kakor znano, ako ne dozori dovolj, bolezen pelagro. Bodemo videli, kako se sponesejo prvi poskusi.

Zelena piča se ne sme dajati živini, ako je že uvela, ker se napravijo v želodcu trde kepe, ki ne pridejo dovolj v dotiko z želodčnim sokom. Zato se piča ne prebavi dovolj in provzroča dostikrat napihovanje. Več kot 24 ur pred uporabo se ne sme kositi zelena krma. V nasprotnem slučaju ali se napol posuši, ali uvene ali pa se vgreje. Najboljše je, če se nakoši piča vsak dan po dvakrat: zjutraj in zvečer. V vročini nakošena krma uvene hitro, v rosi nakošena pa se vgreje.

Kumare trpijo, kakor smo v našem listu že pisali, jako radi od neke glive, ki prouzroča, da se listje posuši. Smo na kumarah, kakor pravimo ti bolezn, se razvija osobito tam, kjer se napravljajo močna jutranja rosa. Da ne bo na kumarah preveč rose, oziroma, da se ta rano zjutraj posuši, sadiji je kumare v take lege, da posije na nje prvo sonce, toraj v vzhodne lege ali pa vsaj v odprto ravnino. Kumarov se ne sme pustiti, da rastejo po tleh, marveč jim je treba dati oporo, da se vspnejo čim bolj visoko. Najboljše je, ako se nasloni visoko iz ene vrste na vejave druge vrste, podobno kakor se dela to navadno pri fižolu pletencu. Da vejave bolj trdno stoji, dobro je, ako se napne na slemenu iz konca na